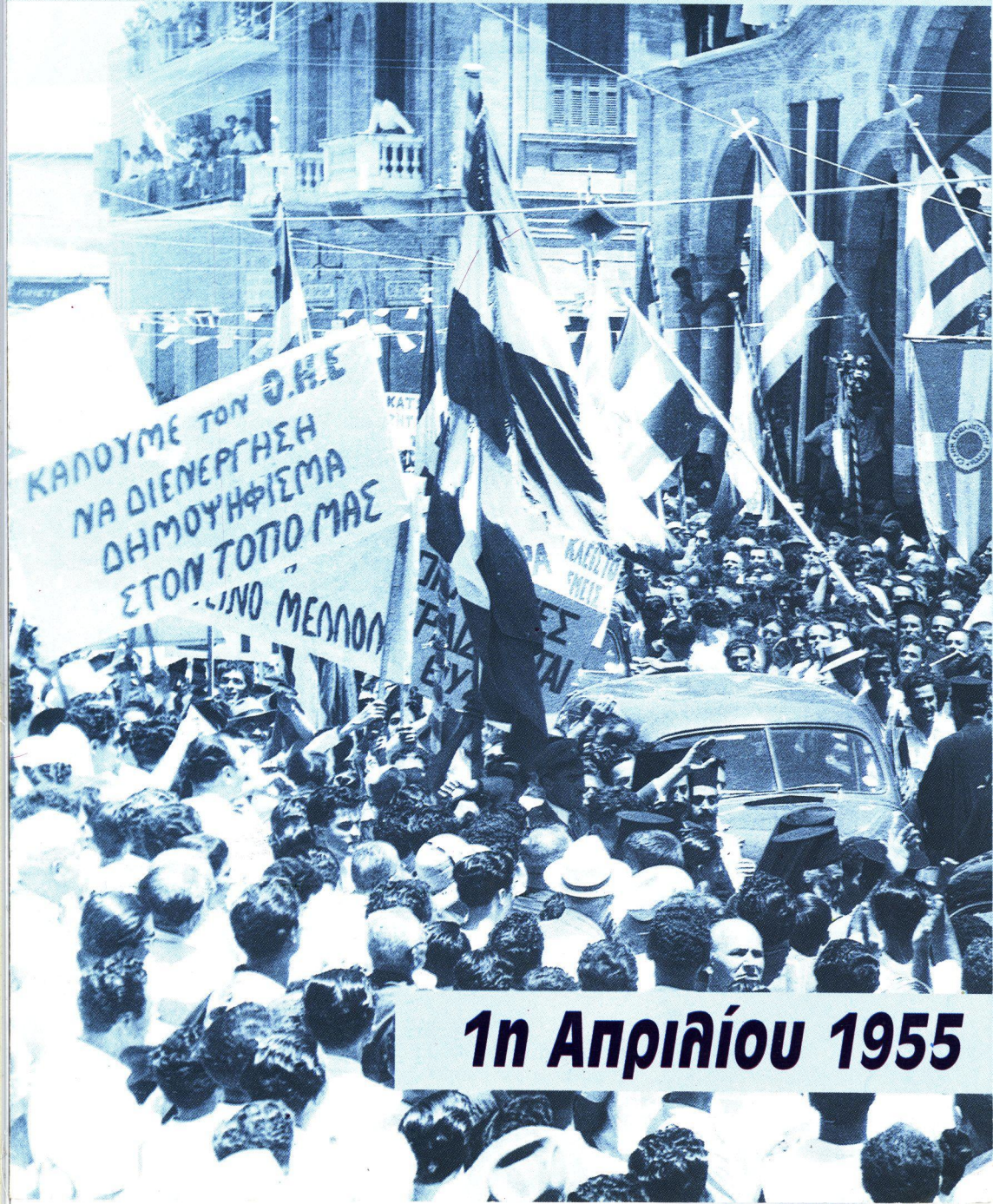

Ο ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ 1955-59

1η Απριλίου 1955

**" Με την βοήθειαν
του Θεού,
με πίστιν
εις τον τίμιον αγώνα
μας, με την
συμπαράστασιν
ολοκλήρου
του ελληνοισμού
και με την
βοήθειαν
των Κυπρίων,
ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝ
ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΔΙΑ ΤΗΝ
ΑΠΟΤΙΝΑΞΙΝ
ΤΟΥ ΑΓΓΛΙΚΟΥ ΖΥΓΟΥ,
με σύνθημα εκείνο
το οποίον
μας κατέλιπαν
οι πρόγονοί μας ως
ιεράν
παρακαταθήκην:
" Η ΤΑΝ Ή ΕΠΙ ΤΑΣ".**

"ΑΔΕΛΦΟΙ ΚΥΠΡΙΟΙ,

Από τα βάθη των αιώνων μάς ατενίζουν όλοι εκείνοι οι οποίοι εδάμψρυναν την Ελληνικήν ιστορίαν δια να διατηρήσουν την ελευθερίαν των...

Μας ατενίζει σύμπας ο ελληνοισμός, ο οποίος μας παρακολουθεί με αγωνίαν, αλλή και με εθνικήν υπερηφάνειαν.

Ας απαντήσωμεν με έργα ότι θα γίνωμεν " πολλώ κάρρονες" τούτων...

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΑΙ,

Ατενίσατε το έργον σας. Είναι αίσχος εν εικοστώ αιώνι οι λαοί να χύνουν το αίμα των δια να αποκτήσουν την λευτεριά των, το θεϊόν αυτό δώρον, για το οποίον και εμείς εποδημήσαμεν παρά το πλε-

ρόν των λαών σας και για το οποίον σεις τουλάχιστον διατείνεσθε ότι εποδημήσατε εναντίον του ναζισμού και του φασισμού.

ΕΛΛΗΝΕΣ,

Όπου και αν ευρίσκεσθε, ακούσατε την φωνήν μας:

ΕΜΠΡΟΣ!

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΜΑΣ.

Ε.Ο.Κ.Α., Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΔΙΓΕΝΗΣ"

Αυτά, μεταξύ άλλων, πρόβαλλε και αξίωσε ο ελληνοισμός της Κύπρου με την πρώτη προκήρυξη της ΕΟΚΑ, όταν το πρωί της 1ης Απριλίου του 1955 ξεκίνησε τον απελευθερωτικό αγώνα του. Στόχος του αγώνα υπήρξε η αποτίναξη του αγγλικού αποικιακού ζυγού και η πραγματοποίηση του καθολικού αιτήματος του ελληνικού κυπριακού λαού για ένωση με την Ελλάδα.

Στο ιστορικό δημοψήφισμα της 15ης Ιανουαρίου 1950, με το οποίο ο Ελληνοισμός της Κύπρου εξέφραζε τους μύριους πόθους του, 97% του κυπριακού ελληνοισμού αξίωσε την ένωση με την Ελλάδα.

Η αξίωση για ένωση με την Ελλάδα είναι όμως πολύ παλαιότερη. Η Κύπρος, αναπόσπαστο τμήμα του Ελληνισμού, είχε παραμείνει έξω από τα όρια του Ελληνικού κράτους και συνεπώς το αίτημα του λαού της για ενσωμάτωση στον εθνικό κορμό στάθηκε απόλυτα φυσιολογικό

Όμως η αποικιοκρατική πολιτική της Αγγλίας δεν αφήνει περιθώρια ελπίδας. Κι η πρώτη δυναμική αντίδραση στην αποικιοκρατική δουλεία υπήρξε το κίνημα του 1931. Τα Οκτωβριανά, όπως καθιερώθηκε να ονομάζονται, σημάδευσαν και ορίζουν την πρώτη δυναμική αιματηρή αναμέτρηση του ελληνοισμού της Κύπρου με την αποικιοκρατία.

Την αποτυχία του κινήματος ακολουθεί μια εποχή τρομοκρατίας, κατάπνιξης του εθνικού φρονήματος και συστηματικής φίμωσης του λαού. Απαγορεύεται η ανάρτηση της ελληνικής σημαίας και η ανάκρουση του εθνικού ύμνου.

Στεκόμαστε ιδιαίτερα στο μαθητή ήρωα, τον **Ευαγόρα Παλληκαρίδη**, που το Μάρτη του 1957, 18 χρόνων έφηβος, οδηγείται στην αγχόνη. Όταν εγκαταλείπει το σχολείο για ν' ανεβεί στο βουνό, γράφει στους συμμαθητές του :

«Παλιοί συμμαθηταί,

Αυτή την ώρα κάποιος ρείπει ανάμεσά σας· κάποιος που φεύγει αναζητώντας λίγον ελεύθερο αέρα· κάποιος που μπορεί να μην τον ξαναδείτε, παρά μόνο νεκρό. Μην κλάψετε στον τάφο του. Δεν κάνει να τον κλαίτε. Λίγα ρουλούδια του Μαγιού σκορπάτε του στον τάφο. Του φτάνει αυτό ΜΟΝΑΧΑ.

Θα πάρω μίαν ανηφοριά,

θα πάρω μονοπάτια

να βρω τα σκαλοπάτια

που παν στη Λευτεριά».

Έτσι, με το χαμόγελο στα χείλη θ' ανεβεί στην αγχόνη.

Επίσης στο σημαντικό μαθητή του Γυμνασίου Αμμοχώστου **Πετράκη Γιάλλουρο**, που σε μια μαχητική διαδήλωση πέφτει νεκρός από τις σφαίρες των Άγγλων.

Ο αγώνας ενάντια στην αποικιοκρατία υπήρξε δύσκολος. Αναπτύχθηκε τόσο στο στρατιωτικό όσο και στον πολιτικό τομέα. Σ' αυτόν πήρε μέρος δυναμικά η μαθητική νεολαία με την Α. Ν.Ε. (Άγκιμος Νεολαία Ε.Ο.Κ.Α.). Κάτω από την ηγεσία του Εθνάρχη ΜΑΚΑΡΙΟΥ και του στρατηγού Γεωργίου Γρίβα - ΔΙΓΕΝΗ οι Έλληνες της Κύπρου έγραψαν νέες ηρωικές σελίδες στην ιστορία του ελληνισμού.

Μπορεί ο αγώνας να μην οδήγησε στην πραγμάτωση του μεγάλου οράματος, που ήταν η Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα. Οδήγησε όμως στο τέλος της αποικιοκρατίας και στην ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Κι αυτό ήταν τελικά μια νίκη του ελληνισμού και της ελευθερίας σε πείσμα της αποικιοκρατικής αυθαιρεσίας και παντοδυναμίας.

Ο αγώνας της Ε.Ο.Κ.Α. υπήρξε κατ' εξοχήν αγώνας των νέων. Σ' αυτούς ο ελληνισμός υποκλίνεται.

Κάτω από την ηγεσία του Εθνάρχη Μακαρίου και του Διγενή οι Έλληνες της Κύπρου έγραψαν ηρωικές σελίδες στην ιστορία του Ελληνισμού

Ο σημαντικό μαθητής Πετράκης Γιάλλουρος, πρώτος πάντοτε στις μαχητικές διαδηλώσεις

Την ηρωική τους θυσία τιμά το πανελλήνιο, γιατί υπήρξαν πρότυπα ηρωισμού και τιμής. Πρότυπα θάρρους και αντοχής. Σε εποχές κρίσιμες για το έθνος ο αγώνας των Ελλήνων της Κύπρου, ο αγώνας της Ε.Ο.Κ.Α., ανοίγει το δρόμο της επιμονής, της αντοχής, της εθνικής αξιοπρέπειας και της τιμής. Αυτό ακριβώς το μήνυμα στέλλει ο δοκιμαζόμενος ελληνισμός της Κύπρου σ' όλους τους Έλληνες.

Καθημερινή σκηνή στους δρόμους της Κύπρου. Έρευνες, συλλήψεις, βασανιστήρια...

Οι μαθητές στην πρώτη γραμμή του αγώνα.

Αυτό το κλίμα καταγράφει ο ποιητής Γιώργος Σεφέρης, όταν το 1953 ταξιδεύει στην Κύπρο. Γι' αυτό και απευθύνεται στους Άγγλους, για να τους υπενθυμίσει πως,

*«Η γης δεν έχει κρικέλια
για να την πάρουν στον ώμο και να φύγουν [...]
Και τούτα τα κορμιά
πλησασμένα από ένα χώμα που δεν ξέρουν,
έχουν ψυχές.
Μαζεύουν σύνεργα για να τις αλληλάξουν,
δε θα μπορέσουν· μόνο θα τις ξεκάμουν
αν ξεγίνονται οι ψυχές».*

(«Σαλαμίνα της Κύπρος»)

Συγχρόνως καταγράφει στο ημερολόγιό του όλη την αγωνία του ελληνισμού της Κύπρου για εθνική αποκατάσταση και διασώζει μέσα από το φωτογραφικό υλικό της επίσκεψής του στην Κύπρο το κυρίαρχο σύνθημα:

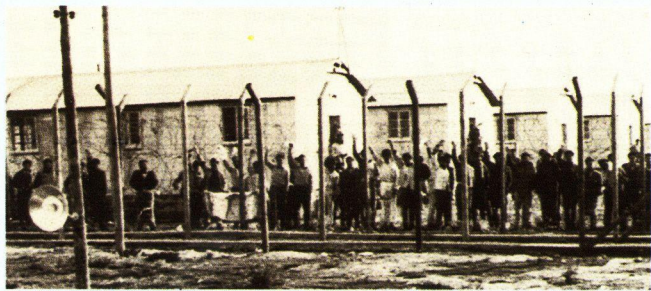
“Την Ελλάδα θέλομεν κι ας τρώγωμεν πέτρες”.

Φυλακισμένα Μνήματα. 13 παλληκάρια του αγώνα τάφηκαν εδώ κρυφά από τους Άγγλους, για να αποφευχθούν οι λαϊκές διαδηλώσεις

Η 1η Απριλίου 1955, μέρα κατά την οποία ξεκίνησε ο επικός αγώνας του 1955-59 για Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα, αποτελεί μέρα εθνικής περηφάνειας και αναβάπτισης για όλο τον ελληνισμό. Το πάθος και η αγάπη για την ελευθερία και την Ελλάδα, η άρνηση της αποικιοκρατικής καταπίεσης και δουλείας, το αγωνιστικό πείσμα και η θέληση για αξιοπρέπεια και τιμή, οδηγούν τελικά σ' έναν αιματηρό και τιτάνιο αγώνα. Έναν αγώνα που τον συνόδεψαν θυσίες ηρώων και ολοκαυτώματα. Ο αγώνας της Ε.Ο.Κ.Α. είναι πρωτίστως αγώνας των νέων. Οι νέοι της Ε.Ο.Κ.Α. κλειστήκαν στα κρατητήρια και τα στρατόπεδα συγκεντρώσεως, έβρωσαν

Τα κρατητήρια της Κοκκινотριμιθιάς. Οι αποικιοκράτες εγκλωβίζουν τους αγωνιστές, η ψυχή όμως και το φρόνημα παραμένουν ελεύθερα

στα βασανιστήρια, σκοτώθηκαν μαχόμενοι ηρωικά σε ενέδρες, ανέβηκαν στις αγχόνες ψάλλοντας τον εθνικό ύμνο, κάπκαν στα κρησφύγετα αρνούμενοι να παραδοθούν.

Ο αγώνας του 55-59 υπήρξε ένας αγώνας σκληρός, πεισματικός, επίμονος και πολυμέτωπος. Υπήρξε ένας αγώνας που αναπτύχθηκε στα κρησφύγετα, στις ενέδρες, στα κρατητήρια με τη βαναυσότητα των ανακριτών, στις αγχόνες που τις ανέβηκαν οι αγωνιστές με το τραγούδι και το χαμόγελο στα χείλη, στις πόλεις με τους κατ' οίκον περιορισμούς, τα φυλλάδια και τις μαχητικές διαδηλώσεις:

*«Όταν πια είδαμε και αποείδαμε
με τα τηλεγραφήματα και τες πρεσβείες,
κλείσαμε τη μικρή μας ζωή σ' ένα φάκελλο
μικρό που να χωράει στη φούχτα μιας μαθητριούλας,
στον προβολέα ενός ποδηλάτου, στη ράχη ενός βιβλίου
και γράψαμε με κόκκινο μελάνι τη διεύθυνση:*

*Αξιότιμον Ελληνικόν Κυπριακόν Λαόν,
Οδός Ελευθερίας ή Θανάτου,
Χωριά και Πόλεις
Κύπρον».*

Έτσι περιγράφει την εμπειρία του ελληνισμού της Κύπρου εκείνα τα χρόνια ο ποιητής Γιάννης Παπαδόπουλος.

*Με το ολοκαύτωμά του
ο Γρηγόρης Αυξεντίου άνοιξε
το δρόμο της εθνικής
αξιοπρέπειας και τιμής*

**Οι τόποι της θυσίας
ατέλειωτοι:**

**Μερσινάκι, Μαχαιράς,
Λιοπέτρι,
Δίκωμο.**

**Κι η σειρά των
ηρωικών νεκρών
μεγάλη:**

**Μούσκος, Δημητρίου,
Καραοηής, Δράκος,
Αυξεντίου,
Παλληκαρίδης,
Λένας, Κάρυος,
Σαμάρας, Πίττας,
Παπακυριακού,
Μάτσης...**

Κύπρος ελεύθερη! Οι αντάρτες επιστρέφουν νικητές και καταξιωμένοι

Γ.Τ.Π. 2/2005 – 10.000

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας